

tuae impedimento cessante, conveniendi te habuit facultatem.

[1 Procuratore Ecclesie S. M. de Venetiis, olim nobis humiliter supplicante, ut cum paratus esset tibi iusticia plenitudinem exhibere super Ecclesia S. Marci de Tyro, & rebus aliis, de quibus inter Te, & Venetos, ac Vicarium Venetorum questio mota fuit, possessionem ipsius Ecclesie, acque rerum, que per fel. mem. I. PP. p. n. tibi fuit causa custodia assignata, sibi restitui faceremus: cumque.]

C A P. XXIX.

Oblationis nomine intelligitur, quicquid offertur Ecclesie, quocunque modo in Missa vel extra, & in Ecclesia vel extra.

Idem Priori, & Clericis sanctorum Joannis, & Pauli Tudertin. (an. 1221. Roma in Marcam.)

Cum inter vos dudum ex parte una, & Abbatem S. P. de monte Spolet. dioc. ex altera super tertia parte oblationum capellæ S. Hilarii questio verteretur, & a vobis probatum fuerit per XL. annos, & amplius tertiam partem oblationum ejusdem capellæ vestram Ecclesiam recepisse a Clericis institutis per Abbatem de Monte, tuisque, fili Prior, eandem tertiam te commississe aliquando colligendam, bonæ memoriæ I. Papa præd. nossem ipsam tertiam Ecclesiam vestram ad iudicandum statuit, ut tibi, Prior, liceret per eisdem Clericos [sicut fuerat consuetum] partem colligere memoratam. Verum quia postmodum Sacerdos prædictæ capellæ asserens oblationum nomine minime contineri ea, quæ ipsi capellæ in festivitate omnium Sanctorum mittuntur, vel portantur ad illam, seu ad domum Sacerdotis ejusdem intuitu defunctorum: necnon quæ in ciminili ponuntur, quod de altari suscipit, & facit per Ecclesiam deportari, & quæ ante crucem, & in Missa Trinitatis, & ea, quæ pro desponsatis dantur: & lampades cum oleo, quæ prædictæ capellæ ab aliquibus offeruntur, vel quæ dantur nuncio, qui ad recipienda talia per præfatam capellam parochiam destinatur, de his omnibus vobis tertiam partem denegans exhibere, de aliis nomine tertiæ partis persolvendis pro rata vestram Ecclesiam contingenti retinere nitentur ad expensas capellæ ipsius necessarias faciendas: dictus prædecessor de omnibus supradictis absque subtractione aliqua integre persolvi voluit, & mandavit tertiam portionem. At b Capellani prædictæ capellæ dicentes primitias, & decimas, vel ea, quæ offeruntur pro Missis mortuorum Sacerdotibus, & quæ pro septimis, & tricesimis, & anniversariis, panes, & alia, quæ intra hebdomadam offeruntur, & mortuorum iudicia oblationum nomine minime contineri: de his omnibus tertiam partem solvere vobis nolunt: [& inf. 1] Volumus igitur, & mandamus, ut per vestrum Clericum a vobis in eadem Ecclesia institutum de omnibus supradictis, & aliis oblationibus quocunque titulo ad Ecclesiam pervenerint, sine diminutione aliqua integre tertia vobis portio persolvatur.

[1 Ut igitur huiusmodi scandalorum materia radicibus pullulantium evellatur.]

C A P. XXX.

Lis dicitur mota, cum fuerit contestata.

Idem Episcopo F. P. Bertrandi d. (an. 1222. Roma in Hispaniam.)

II. EX parte vestra fuit propositum, quod Præpositus, & Canonici Aretinen. sententiam, quam I. Papa præd. nossem super Molendino de Calianen. ac aliis articulis promulgavit, in recidivæ questiois scrupulum reducere molientes, asserunt capitulum illud ejusdem sententiæ, quo dicitur, ne canonica ipsa impediatur, quominus monasterium vestrum Molendinum præfatum de Calianen. reedificare valeat in eum statum, in quo fuisse dignoscitur tempore motæ litis, esse referendum ad tempus, quo lapillus in denunciatione novi ope-

a Canitur, pro dantur, habetur in antiquis Cod. & ea Missa que pro desponsatis canitur. b al. Ac. c pannos. d al. ita: Idem Episcopo F. P. P.

ris jactus fuit: vobis e contrario asserentibus, illud esse intelligendum de tempore, quo lis super hoc inter vos, & præfatam canonicam extitit contestata. Nos igitur considerata eadem sententia, quod in præfato capitulo dicitur de tempore motæ litis, interpretamur esse referendum ad tempus, quo litis contestatio facta fuit.

C A P. XXXI.

Constitutio Legati de solvenda tertia mortuorum Episcopo, intelligi debet de his mortuariis, in quibus de jure communi debetur.

Idem Prælati universitatis Francigenarum Constantinop. (an. 1222. Roma.)

III. EX parte vestra fuit propositum, quod Patriarcha vester occasione constitutionis cujusdam, quam Albinen. & Episcopus tunc Legatus in partibus Romanæ super legatis eadid defunctorum, & dil. fil. I. tit. S. Prædixis Presbyter Card. dum ibidem legationis fungeretur officio, innovavit, de quibusdam, quæ vobis, & Ecclesiis vestris legantur a decessentibus, tertiam a vobis exigit portionem. Cum igitur ipsi [sicut ex eorum interpretatione accepimus] non intellexerint, quod de his, quæ in ornamentis Ecclesiasticis, vel ad fabricam Ecclesie reparatione indigentis, aut ad Ecclesie luminaria, necnon de his, quæ pro anniversario, septimo, tricesimo, ac vicessimo faciendis, vel de his, quæ personis specialiter, nisi forsitan id fiat Ecclesie ratione, a quocunque legantur, aliqua deberet solvi portio Ecclesie cathedrali. Nos interpretationem eorum ratam habentes, secundum constitutionem præfatam præcipimus observari: firmiter inhibentes, ne in prædictis aliquid fraudulenter in præjudicium cathedralis Ecclesie procuraretur.

C A P. XXXII.

In privilegio de percipiendis fructibus beneficiorum appellatio beneficiorum etiam majora beneficia comprehendit, quando privilegium est concessum Episcopo pro honesta, & favorabili causa. h. d. cum suppletionem Panormitani.

Idem Episcopo Tolonen. b (an. 1223.)

Tua nobis Fraternalitas intimavit, quod cum tibi pro relevatione oneris debitorum duxerimus indulgentum, ut fructus beneficiorum, quæ interim in diocesi tua vacare contigerit, tibi liceat biennio retinere: quidam Apostolicæ gratiæ privilegium sinistra interpretatione restringere molientes, asserunt Præbendas, & majora beneficia nequaquam beneficiorum nomine contineri: [& inf. 1] Nos igitur auctoritate præsentium declaramus, quod in hoc casu Præbendæ, ac alia beneficia generali beneficiorum nomine continentur.

[1 Super quæ interpretationem Apostolicam postulasti.]

C A P. XXXIII.

Verbum moderationis diminutionem continet, non augmentum.

Gregorius IX. Decano, & Sacristæ Engo. d. (an. 1236. Roma.) Transmissæ nobis literæ continebant, quod significantibus Episcopo, & Capitulo Xanton. quod quadragenarius Canonicorum numerus institutus in eorum Ecclesia non poterat observari, pro eo, quod non sufficiebant Ecclesie facultates: vobis dedimus in mandatis, ut Canonicorum, & Præbendarum numerum juxta facultates Ecclesie moderantes, statueretis eundem firmiter observari. Vos vero inventis prædictæ Ecclesie facultates a tempore statuti numeri adeo excrevisse, quod absque mutilatione Præbendarum major haberi posset numerus in eadem: quare questis, an per moderationis verbum literis nostris appositum, eundem numerum

a Alban. b Tullen. al. Tollenen. al. Tulonen. c Vid. Archidiacon. in cap. frater. nossem. 16. g. 1. d Engoli. al. Engolismen. e Vid. gl. & D. in cap. cupientes, de elect. in 6. & Cardinalem Clement. 2. de magistris.

numerum augmentare, & minuere deberetis. Quocirca mandamus, quatenus si veteres non sunt minutæ præbendæ, cum moderatio locum non habeat, ipsarum & canonicorum numerum dimittatis, in eodem statu, in quo hæcenus dignoscitur extitisse, in utilitatem ejusdem Ecclesie convertentes augmentum suorum reddituum, donec duxerimus aliter disponendum.

TITULUS LXI.
DE REGULIS JURIS.

C A P. I.

Non potest brevius summari.

Joannes Chrysostomus. (an. 398. in Thracia.)

Omnes res, per quascunque causas nascitur, per eandem dissolvitur.

C A P. II.

Dubia in meliorem partem interpretari debent.

Beda in Homiliis. a (an. 731. in Anglia.)

Estote misericordes, &c. Hoc loco nihil aliud nobis præcipi existimo, nisi ut ea facta, quæ dubium est quo animo fiant, in meliorem partem interpretemur. Quod enim scriptum est c, Ex fructibus eorum cognoscetis eos: de manifestis dictum est, quæ non possunt bono animo fieri: ut stuprum, blasphemia, furta, ebrietates, & similia: de quibus nobis permittitur iudicare.

C A P. III.

Propter scandalum evitandum veritas non est omittenda.

Idem.

Qui scandalizaverit &c. Utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur.

C A P. IV.

Propter necessitatem illicitum efficitur licitum.

Idem super Marc.

Quod non est licitum in lege, necessitas facit licitum. Nam & Sabbathum custodiri præceptum est: Macchabei tamen sine culpa sua in Sabbatho pugnabant: sic & hodie, si quis jejunium frerit ægrotus, reus voti non habetur.

C A P. V.

Illicite factum obligationem inducit.

Gregorius VII. (an. 1080. Roma.)

Quod latenter, aut per vim, vel alias illicite introductum est, nulla debet stabilitate subsistere.

a In Lucam lib. 2. cap. 24. vide B. Thom. 2. 2. quest. 60. artic. 4. b 2^oimo. c Matth. 7.

C A P. VI.

Tormenta iudicis non precedentibus inferenda non sunt. Idem Varien. Episcopo. [an. 1081. Roma in Hungariam.]

Cum in contemplatione: [& inf. 1] In ipso causæ initio non est a questionibus inchoandum.

C A P. VII.

Sacrilegus est offendens rem, vel personam Ecclesiasticam. Stephanus Papa. a (an. 257. Roma.)

Quæ multoties: [& inf. 1] Quicquid in sacratis Deo rebus, & Episcopis injuste agitur, pro sacrilegio reputatur: quia sacra sunt, & a quoquam violari non debent.

[1 Usurpantur, necesse est ut multoties prohibeantur. Nam.]

C A P. VIII.

Qui facit aliter quam debet, facere non dicitur.

Augustinus (an. 420. in Africa.)

Qui ex timore b facit præceptum, aliter qua debeat facit, & ideo jam non facit.

C A P. IX.

Committens unum peccatum, reus est omnium, quoad vitam æternam.

Idem in libro de Penitentia.

Debeat peccator, quia offendens in uno factus est omnium reus.

C A P. X.

Ignorantia non excusat Prælatum in peccatis subditorum, h. d. quoad mysticum, & moralem intellectum.

Gregorius in Registro. (an. 600. Roma.)

Quamvis causæ: [& inf. 1] Non enim potest esse pastoris excusatio, si lupus oves comedit, & pastor nescit. [1 Quid esse deterius potest, quam ut agantur talia contra servos Dei, ut ipse nesciat, qui præst.]

C A P. XI.

Pro spiritualibus homagium non præstatur.

Lucius III. c (an. 1181. Roma.)

Indignum est, & a Romanæ Ecclesie consuetudine alienum, ut pro spiritualibus facere quis homagium compellatur.

a Stephanus Papa I. epist. 2. cujus initium: plurimum gaudeamus, extat in 1. tom. Conc. b C. 10. eod. tit. in 1. comp. vide B. Thom. 2. 2. quest. 19. c C. 13. eod. tit. in 1. tom. vide cap. 1. de excess. Præl. in 2. comp. ubi extat integra clausula.

FINIS DECRETALIVM GREGORII IX.